

**Oświadczenie złożone
przez senatora Ryszarda Knosalę
na 63. posiedzeniu Senatu
w dniu 21 października 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do minister pracy i polityki społecznej Jolanty Fedak

Na podstawie Deklaracji Praw Osób Głuchoniewidomych przyjętej przez Parlament Europejski w dniu 12 kwietnia 2004 r. państwa członkowskie zobowiązały się podjąć kroki w celu właściwej ochrony praw osób dotkniętych jednoczesnym upośledzeniem wzroku i słuchu (tak zwana głuchoślepotą). Działania te powinny w szczególności prowadzić do zagwarantowania, aby tego typu upośledzenie było traktowane jako odrębna niepełnosprawność.

Środowiska działające na rzecz pomocy osobom głuchoniewidomym słusznie podkreślają, że jednoczesne upośledzenie zmysłu wzroku i słuchu (całościowe lub choćby tylko częściowe) nie może być traktowane jako zwykła suma występujących odrębnie skutków upośledzenia zmysłu wzroku oraz skutków upośledzenia zmysłu słuchu. Cechą charakterystyczną niepełnosprawności, którą dotknięte są osoby głuchoniewidome, jest bowiem brak lub ograniczenie kompensacji tych zmysłów.

Tymczasem, biorąc pod uwagę regulacje rozporządzenia ministra gospodarki, pracy i polityki społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, należy stwierdzić, że akt ten nie daje dostatecznej możliwości zastosowania odpowiedniego podejścia względem osób głuchoniewidomych. Warto podkreślić, że zgodnie z §32 przytoczonego rozporządzenia choroby narządu słuchu i choroby narządu wzroku traktowane są jako odrębne przyczyny niepełnosprawności. Rozporządzenie przewiduje wprawdzie możliwość wskazania w wystawionym orzeczeniu nawet trzech przyczyn niepełnosprawności, jednakże takie rozwiązanie nie jest w pełni skuteczne.

Wspomniany brak skuteczności wynika w znacznej mierze z faktu, że osoby głuchoniewidome, które uzyskują orzeczenie ze wskazaniem dwóch odrębnych przyczyn niepełnosprawności, napotykają poważne trudności z uzyskaniem wsparcia odpowiadającego ich potrzebom. Bardzo często bowiem osobom takim proponowana jest pomoc przewidziana dla osób dotkniętych wyłącznie upośledzeniem zmysłu słuchu lub dla osób dotkniętych wyłącznie upośledzeniem zmysłu wzroku. Taki rodzaj pomocy nie zawsze jednak odpowiada faktycznym potrzebom osób głuchoniewidomych (na przykład oferowany osobom niewidomym tak zwany syntezytor mowy może okazać się nieprzydatny osobie, która równocześnie dotknięta jest dysfunkcją zmysłu słuchu).

Mając to na uwadze, zwracam się do Pani Minister z prośbą o rozważenie możliwości wprowadzenia takich zmian w przepisach prawa, które pozwalałyby na skuteczniejszą pomoc osobom głuchoniewidomym.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala